

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.5.10.
SWD(2022) 140 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

**A BIZOTTSÁG (EU) .../... RENDELETE az Európai Unió működéséről szóló szerződés
101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások
csoportjaira történő alkalmazásáról**

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE Bizottsági közleménytervezet tartalmának
jóváhagyása
Iránymutatás a vertikális korlátozásokról**

{C(2022) 3015 final} - {SEC(2022) 198 final} - {SWD(2022) 139 final}

Vezetői összefoglaló
A felülvizsgált vertikális csoportmentességi rendeletet és a vertikális korlátozásokról szóló felülvizsgált iránymutatást (a továbbiakban: vertikális iránymutatás) kísérő hatásvizsgálat
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
<p>Az értékelés megerősítette, hogy a vertikális csoportmentességi rendelet és a vertikális iránymutatás hasznos eszközök, amelyek megkönnyítik a vertikális megállapodások uniós antitrösztjog szerinti értékelését. Az értékelés azonban azt is nyilvánvalóvá tette, hogy e szabályok elfogadása óta a piac jelentősen megváltozott, mindenekelőtt az online értékesítés és az új piaci szereplők, például az online platformok térnyerése következtében. Ezek alapján az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy a szabályok egyes részei nem működnek jól, vagy a lehetőségekhez mérten nem eléggé jól. A minimum mentesítési szabály hatálya például négy területen szorul kiigazításra.</p> <p>A kettős forgalmazás olyan helyzetekre utal, amikor a szállító nem csak független forgalmazókon keresztül értékesíti termékeit vagy szolgáltatásait, hanem közvetlenül a végső fogyasztóknak is. Az értékelés egyrészt rámutatott arra, hogy a kettős forgalmazás használatának térnyerése miatt a 2010. évi csoportmentességi rendelet olyan vertikális megállapodásoknak nyújthat mentességet, amelyeknél a horizontális aggályok már nem elhanyagolhatók, különösen a szállító és a forgalmazók közötti információcsere, valamint a hibrid platformok tekintetében. Az értékelés másrészt rámutatott arra, hogy helyénvaló lehet a kettős forgalmazásra vonatkozó mentesség kiterjesztése a nagykereskedőkre és az importőrökre.</p> <p>A paritásos kötelezettségek arra kötelezik a társaságot, hogy áruait vagy szolgáltatásait a szerződő fél számára ugyanolyan vagy jobb feltételek mellett kínálja, mint amelyek mellett a harmadik felek számára. A 2010. évi vertikális csoportmentességi rendelet valamennyi paritásos kötelezettségre kiterjed. Az értékelés azonban rámutatott arra, hogy a kiskereskedelmi paritásos kötelezettségeket egyre inkább alkalmazzák és a platformokon átnyúló kiskereskedelmi paritásos kötelezettségek nem feltétlenül felelnek meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, ezért nem részesülhetnek csoportmentességben.</p> <p>Az aktív értékesítési korlátozások a forgalmazó azon képességének korlátozására vonatkoznak, hogy aktívan kapcsolatba lépjen ügyfélcsoportokkal vagy területekkel. Az értékeléshez összegyűjtött bizonyítékok szerint a 2010. évi vertikális csoportmentességi rendelet nem eléggé rugalmas, és az aktív értékesítési korlátozások további esetekben megfelelhetnek a mentességi feltételeknek.</p> <p>A 2010. évi vertikális csoportmentességi rendelet értelmében az online értékesítés tilalma különösen súlyos korlátozásnak minősül. Ugyanaz a megközelítés vonatkozik az online értékesítést korlátozó egyes közvetett intézkedésekre, például amikor ugyanazon forgalmazónak magasabb nagykereskedelmi árat szabnak meg az online értékesítésre szánt termékekért, mint az offline értékesítésre szánt termékekért („kettős árképzés”), vagy amikor az online értékesítésre vonatkozóan olyan kritériumokat írnak elő, amelyek összességében nem egyenértékűek a hagyományos üzletekre vonatkozó kritériumokkal („egyenértékűség elve”). Ezek a korlátozások már nem állják meg a helyüket egy olyan környezetben, amelyben az online értékesítés olyan önálló értékesítési csatornává vált, amely már nem igényel ugyanolyan szintű különleges védelmet, mint korábban, ezzel szemben fokozottabb nyomás nehezedik a fizikai üzletekre.</p>
Mit kellene elérni?
A kezdeményezés általános célja, hogy egyszerűbb, egyértelműbb és naprakész szabályokat és iránymutatást nyújtson a vállalkozásoknak, amelyek segíthetik őket annak értékelésében, hogy vertikális megállapodásaik megfelelnek-e a Szerződés 101. cikkének az online

értékesítés és az online platformok térnyerésével átalakult környezetben, valamint hogy megkönnyítse a Bizottság, a nemzeti versenyhatóságok és a nemzeti bíróságok jogérvényesítési munkáját.

Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?

A szubszidiaritás elve nem alkalmazandó, mivel az EU kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a versenypolitika területén. Mivel a vertikális csoportmentességi rendelet az uniós versenyjog alól, csak uniós szinten megadható minimum mentesítési szabályt biztosít, hozzáadott értéket nyújt a Szerződés 101. cikkének alkalmazására vonatkozó általánosabb és nemzeti szinten széttagoltabb iránymutatáshoz képest.

B. Megoldások

Milyen alternatívák kínálóznak a célkitűzések elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva?

A hatásvizsgálat tárgyát képező valamennyi terület esetében az alapforgatókönyv a 2010. évi vertikális csoportmentességi rendelet és vertikális iránymutatás szabályainak és iránymutatásának fenntartása.

Ami a kettős forgalmazást illeti, az **1. alternatíva** továbbra is csoportmentességben részesítené a kettős forgalmazást, de korlátozottabb alkalmazási körrel. Az **1a. alternatíva** a mentességet olyan esetekre korlátozná, ahol a felek összesített kiskereskedelmi piaci részesedése nem haladja meg a 10 %-ot. Az **1b. alternatíva** csoportmentességben részesítené a kettős forgalmazási megállapodások valamennyi aspektusát, kivéve az információcsere bizonyos típusait. Az **1c. alternatíva** kizárná a csoportmentességből a hibrid platformok vertikális megállapodásait. A **2. alternatíva** teljes mértékben megszüntetné a kettős forgalmazásra vonatkozó csoportmentességet. A **3. alternatíva** szerint a csoportmentesség kiterjedne a nagykereskedők és importőrök általi kettős forgalmazásra. Az előnyben részesített alternatíva az 1b., az 1c és a 3. alternatíva kombinációja.

Ami a paritásos kötelezettségeket illeti, az **1. alternatíva** kizárná a platformok közötti kiskereskedelmi paritásos kötelezettségeket a vertikális csoportmentességi rendelet hatálya alól. Ezeket a paritásos kötelezettségeket ezért egyedileg kellene értékelni a Szerződés 101. cikke alapján. A **2. alternatíva** a paritásos kötelezettségek valamennyi típusát kizárná a vertikális csoportmentességi rendelet alól. Az előnyben részesített alternatíva az 1. alternatíva.

Ami az aktív értékesítésre vonatkozó korlátozásokat illeti, az **1. alternatíva** kibővítené azokat a kivételeket, amelyek alapján ezen korlátozások csoportmentességben részesülnek. Az **1a. alternatíva** lehetővé tenné az ugyanazon a területen működő különböző forgalmazási rendszerek kombinálását. Az **1b. alternatíva** lehetővé tenné a szállító számára, hogy egy adott területen vagy egy adott vevőcsoport számára egynél több kizárólagos forgalmazót jelöljön ki („megosztott kizárólagosság”). Az **1c. alternatíva** lehetővé tenné a szállító számára, hogy korlátozza a vevői, illetve vevői aktív értékesítéseit („továbbhárítás”). A **2. alternatíva** szerint a szállító korlátozhatja az azon területen kívülről végzett aktív és passzív értékesítést, ahol szelektív forgalmazási rendszert működtetnek az adott területen belül található, nem szerződéses forgalmazók számára. Az előnyben részesített alternatíva az 1b., az 1c és a 2. alternatíva kombinációja.

Ami az online értékesítés közvetett korlátozását illeti, az **1. alternatíva** törölné a kettős árképzést a különösen súlyos korlátozások listájáról. A **2. alternatíva** törölné az egyenértékűség elvét a különösen súlyos korlátozások listájáról. Az előnyben részesített opció az 1. és a 2. alternatíva kombinációja.

Mi az egyes érdekelt álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

Az érdekelt felek minden kategóriája üdvözölte a vertikális csoportmentességi rendelet és a vertikális iránymutatás felülvizsgálatát. Az egyes érdekelt felek véleménye eltér a hatásvizsgálat tárgyát képező négy területen.

Ami a **kettős forgalmazást** illeti, az érdekelt felek általában nem támogatták a 2. alternatívát,

amely teljes egészében megszüntetné a kettős forgalmazásra vonatkozó mentességet. Ezzel szemben az érdekelt felek általában minden kategóriában támogatták a 3. alternatívát, hogy a mentesség hatálya kiterjedjen a nagykereskedőkre és az importőrökre is. Ami az 1a. alternatívát illeti, ezt az érdekelt felek egyik kategóriában sem támogatták, főleg az ezzel járó gyakorlati nehézségek miatt. Különböző vélemények voltak az 1b. alternatívát illetően, bár az érdekelt felek többsége egyetértett az információcsere fontosságával a kettős forgalmazással kapcsolatban, de azzal is, hogy ez horizontális aggályokat vethet fel. A nemzeti versenyhatóságok kifejezetten támogatták az 1c. alternatívát, amely a hibrid platformok mentességének megszüntetésével jár.

Ami a **paritásos kötelezettségeket** illeti, az 1. alternatívát néhány nemzeti versenyhatóság, valamint az online közvetítők, forgalmazók, ügyvédi irodák, valamint a szállítók és forgalmazókat egyaránt képviselő vállalkozói szövetségek jelentős része támogatta. A 2. alternatívát néhány versenyhivatal, egy fogyasztói szervezet és a szállítók többsége is támogatta.

Ami az **aktív értékesítés korlátozását** illeti, az 1a. alternatívát elsősorban a szállítók támogatták, viszont ez a lehetőség bizonyos aggályokat vetett fel a nemzeti versenyhatóságok, a kiskereskedők és egy fogyasztói szervezet számára. Az 1b. és az 1c. alternatívát a legtöbb érdekelt támogatta, feltéve, hogy alkalmazásukra egyértelmű korlátok vonatkoznának. A 2. alternatívát az érdekelt felek valamennyi kategóriája támogatta.

Ami az **online értékesítés közvetett korlátozását** illeti, az 1. alternatívát a szállítók, ügyvédi irodák, egyes forgalmazók és egyes nemzeti versenyhatóságok támogatták, míg az online közvetítők és egyes forgalmazók olyan aggályokat vetettek fel, amelyek a korlátozási elvvel kezelhetők. A 2. alternatívát az érdekelt felek legtöbb kategóriája támogatta.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

A kettős forgalmazás tekintetében előnyben részesített alternatíva fő előnye az lenne, hogy csökkentené a versenyre gyakorolt negatív hatást, amely a kettős forgalmazásban előforduló információcsereből és a kettős forgalmazásban részt vevő hibrid platformokból eredhet. Emellett ez az alternatíva azzal az előnnyel is jár, hogy csökkenti a kettős forgalmazásban részt vevő nagykereskedők és importőrök megfelelési költségeit.

Ami a paritásos kötelezettségeket illeti, az előnyben részesített alternatíva hatására várhatóan visszaesne a platformok közötti kiskereskedelmi paritásos kötelezettségek alkalmazása, következésképpen csökkennének azok negatív hatásai.

Az előnyben részesített alternatíva fő előnye az aktív értékesítési korlátozások tekintetében, hogy csökkentené a megfelelési költségeket, és nagyobb rugalmasságot biztosítana a szállítók számára a kizárólagos és szelektív forgalmazók beruházásainak védelme érdekében.

Ami a kettős árképzést és az egyenértékűségi kritériumokat illeti, az előnyben részesített alternatíva csökkentené a szállítók megfelelési költségeit és a forgalmazók költségeit, ha már nem kellene olyan kritériumokat teljesíteniük, amelyek nem felelnek meg az általuk használt csatorna szempontjából.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?

Míg egyes korlátozások a továbbiakban már nem élveznének csoportmentességet, ami növelné a költségeket azon érdekelt felek számára, akik már nem támaszkodhatnak a vertikális csoportmentességi rendelet által a megállapodásaik saját maguk általi értékeléséhez biztosított egyszerűbb szabályokra, a vertikális csoportmentességi rendelet hatálya alól jelenleg kizárt egyéb korlátozások csoportmentességben részesülnének, ami csökkentené az érdekelt felek költségeit. Összességében tehát a kezdeményezés várhatóan nem növeli jelentősen a vállalkozások megfelelési költségeit. A kezdeményezés a bonyolult szabályozási

területek egyszerűsítésével és az iránymutatás észszerűsítésével is csökkentené a költségeket.
Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?
<p>A kettős forgalmazás tekintetében előnyben részesített alternatíva kezelné a versenyellenes hatásokat, ugyanakkor lehetővé tenné, hogy a kettős forgalmazás kifejtthesse a versenyt támogató hatásait, és így tehát kedvezően hatna a versenyre. Az előnyben részesített alternatíva a kkv-k számára alapvetően ugyanolyan mértékben előnyös lenne, mint más vállalkozások számára, mivel a szabályok egyértelmű és hasznos iránymutatást tartalmaznak annak megállapítására, hogy mely információcsere nem tartozik a vertikális csoportmentességi rendelet hatálya alá, és hogy a hibrid platformok (különösen a piaci erővel nem rendelkező platformok) részvételével zajló kettős forgalmazás mely esetekben nem vet fel versenyjogi aggályokat.</p> <p>A paritásos kötelezettségek tekintetében előnyben részesített alternatíva kedvező hatást gyakorolna az online közvetítő szolgáltatások nyújtásáért folyó versenyre, és így azon vállalkozások – köztük kkv-k – számára, amelyek ezeket a szolgáltatásokat termékeik értékesítésére használják. Előnyös lenne továbbá az olyan új vagy kisebb online közvetítők számára is, akik a közvetítői szolgáltatások piacára kívánnak belépni vagy ott kívánnak terjeszkedni.</p> <p>Ami az aktív értékesítési korlátozásokat illeti, az előnyben részesített alternatíva összességében növelné a kizárólagos és szelektív forgalmazási rendszerek hatékonyságát (a kkv-k esetében is). Mivel a megosztott kizárólagosság alkalmazására és a továbbhárításra egyértelmű korlátok vonatkoznak, ez a márkán belüli versenyt is fokozná.</p> <p>Az online értékesítés közvetett korlátozása tekintetében előnyben részesített alternatíva kedvező hatást gyakorolna a versenyre, valamint általánosabban a vállalkozásokra és a kkv-kra, mivel lehetővé tenné számukra, hogy megőrizzék versenyképességüket, beleértve a fizikai üzleteiket is.</p>
Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?
Összességében a kezdeményezés nem járna jelentős gyakorlati következményekkel a végrehajtó hatóságok által a Szerződés 101. cikkének végrehajtása során végzett értékelés tekintetében. Ennek oka, hogy alapvetően nem változna meg a vertikális csoportmentességi rendelet által biztosított alapvető struktúrát és értékelési keretet. Ezenkívül a kezdeményezés önmagában nem gyakorolna jelentős hatást a nemzeti költségvetésekre.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
<p>A vállalkozásokra, a versenyre és a belső piacra gyakorolt közvetlen hatáson túl az előnyben részesített alternatívák várhatóan közvetett hatást is gyakorolnak a fogyasztókra. A kezdeményezés várhatóan növelni fogja a fogyasztók választási lehetőségeit azáltal, hogy a nagykereskedők és az importőrök is a kettős forgalmazásra vonatkozó mentesség hatálya alá fognak tartozni; fokozódik a márkán belüli verseny a megosztott kizárólagosság miatt; javulnak az értékesítés előtti és értékesítés utáni szolgáltatások a forgalmazók beruházásainak jobb védelmének köszönhetően; erősödik a fizikai üzletek versenyképessége, valamint fokozódik az online és offline forgalmazás hatékonysága a kettős árképzés alóli mentesség és a nem egyenértékű kritériumok alkalmazása miatt.</p> <p>A kezdeményezés a végrehajtó hatóságokat is érinti azáltal, hogy – az érintett területtől függően – csökkenti a végrehajtási költségeket, vagy semleges hatást gyakorol rájuk.</p>
Arányosság?
Az előnyben részesített alternatíva arányos lenne a szabályok minden egyes területére vonatkozóan, mivel nem lépi túl a vertikális csoportmentességi rendeletben szereplő minimum mentesítési szabály hatályának kiigazításához szükséges mértéket.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A kezdeményezés a tervek szerint 12 évre szól. Ez idő alatt a Bizottság nyomon fogja követni

a felülvizsgált szabályok működését, elsősorban a saját végrehajtási tapasztalatai és a tagállami versenyhivatalok tapasztalatai, valamint a nemzeti és uniós bíróságok előtt felmerülő értelmezési kérdések és az érdekelt felekkel folytatott informális megbeszélések alapján. A Bizottság legkésőbb 2030 júniusáig áttekinti a felülvizsgált szabályok működését, és értékelő jelentést készít többek között a folyamatos nyomon követés során összegyűjtött információk alapján.